

Тулалыыр эйгэни кытта билибиннэри, тылы сайыннары дьарыга
(дьарыктар ситимнэрэ).

Темата:

«Биьихэ уунэр сир астарын эгэлгэтэ».

(улахан болох о5олоругар)

Иитээччи: Ефремова Л.В.

«Сулусчаан» о5о уьуйаана

Уьун-Куел Сунтарский улууба

Темата: «Биьихэ уунэр сир астарын эгэлгэтэ»

Сыала: .Тереебут дойдуга тапталы ицэри.

Сир абын эгэлгэтин араабын хатылаан чицэти.

Сир абын туьатын о5олорго биллэри.

Сизэргэ – туомца, сэрэхтээх буоларга салгыы уерэти, иити.

Тыл саппаабын байыты, о5о чуолкайдык сацарарын ситиьии.

Т-м:Фонограмма, араас отоннор, иьэр уу, сахар, салфетка, ыстакааннар,ложкалар,ыа5ыйалар.

Утуе кунунэн о5олоор, мин аатым Лия Викторовна Дьаархан детсадын иитээччитэ эьихэ дьарык ыьтаары кэллим. Мин группабар эьиги курдук наьаа учугэйкээн о5олор сылдыаллар. Кинилэр эьихэ э5эрдэ ыьталлар уонна учугэй дьарыктаныыны ба5араллар.

1. Сир астара. (Мээчигинэн оонньообун).

- О5олоор мин билигин эьихэ мээчиги быра5ыам, мээчиги хаппыт о5о ханнык сир абын билэрин этиэ. Малина диэн баран мээчиги быра5ар. Ооньуу итинник сал5анан барар.

2.Сир абын туьата.

- О5олоор, эьиги айыл5а5а сылдыаргытын теье

себулуугутуй? Сахабыт сиригэр араас сир аҕа уунэр
дии. Этиц эрэ, баҕаалыста, ханнык сир аҕа уунэрий?
Чэ, ааттатаалаан эрэ.(Моонньоҕон, сугун,хаптаҕас)
уо.д.а.

- Сир аҕын сииргитин тее себулуугутуй? Дьонноргут
сир аҕыттан тугу оцороллоруй?(Барыанна,утах
оцороллор).

-Керуц эрэ оҕолоор,биьиги сахабыт сиригэр уунэр
сир астарын (Слайд кестер).

Хаптаҕас – Киьи иммунитетын (ис кууьун) урдэтэр,
тумууттан, араас сыстыганнаах ыарыылар-
тан харыстыыр.

Сугун – Ис ыарыытыгар, ас буьарыытыгар, тымныйыыга,
кыраадыыы туьэрэргэ туьалаах.

Моонньоҕон – Сэбирдэҕин чэй курдук кейерен тири
ыарыыларыгар,хабахха, бергэ, таас
уескээьинигэр, хаан аҕыйааьыныгар
иьэллэр.

Дьелуьуен – Тиис миилэтин беьергетерге, сэбирдэҕин
уонна силиьин хаан барыытыгар,отоно
хаан аҕыйааьыныгар,тыца ыарыыларыгар,
куртах бааьырыытыгар, доруобуйа уопсай
мелтееьунугэр эмп буолар.

Уулаах отон – Сэбирдэ5ин ууга оргутан киьи сьуе5э,
буерэ тымныйытын эмтииргэ
туттуллар.

3.Сир аьын хомуйа барыы.

Билигин эьиги эппит сиргит астарын хомуйа барабыт
дуо?

- О5олоор, айыл5а5а хайдах сылдыяхтаахпытый?

Ким этиэй?

О5олор: - Айыл5а5а оту – маьы алдьаппакка,

айдаарбакка чуумпутук сылдыяхтаахпыт.

Сэрэхтээх буолуохтаахпыт.

- Маладьыастар.Айыл5абытын харыстыахтаахпыт.

Наьаа айдаарбакка, эйэлээхтик сылдыяхтаахпыт.

Чэйиц эрэ о5олоор, ьа5ыйаларбытын ылан бардыбыт.

(Музыка тыаьыыр).

- Уой керуц эрэ о5олоор, сир аьа елгемнук да

ууммут.Олгемнук диэн ол аата хойуутук ууммут

диэн буолар. Туох сыта кэлэрий?(Моонньо5он

сыта кэлэр).уо.д.а.

Ким ханнык сир аьын хомуйуон ба5арарый? Чэ

хомуйуоххайыц.

-О5олоор, бары хомуйан бутэрдигит дуо?Манна

олорон сынньана туьуеххэйиц.

(Бу олон логической заданы таайтары).

-Олоор, мин билигин эийхэ задача таайтарам,
болон олон истиц.

Хатыца халтас бете уунэн турарын
чычаахтар кэлэнэр барытын сиэн
барыттар.Тух хаалбыта буолуой?

(Хатыц маска халтас ууммэт).

4. Физминутка: Хааман – хааман барарбар

Атахтарым иккилэр.

Дайбаан – дайбаан кэлэрбэр

Илиилэрим иккилэр.

Сир аын керербер

Харатарым иккилэр.

5. Этии толкуйдааын.

- Аны билигин ким сир аын туьунан этии
толкуйдаан этиэй?

Оолор: -Мин дьоммун кытта бугун отон бетун

хомуйан кэлим.

Халтас бете елгемнук да ууммут.

Ийэм отону кулук сиргэ уурда.

уо.д.а.

6. Утах оцоруу.

Билигин биьиги хомуйбут отоннорбутунан утах

оцоруохпут.

- О5олоор, сиикэй уунан утах оцоробут дуо?(Суох).

То5о сиикэй уунан ута5ы оцорбопсутуй?(Сиикэй ууга микроба элбэх, ол иьин оцорбопсут).

- Хайдах уунан утах оцобуларый?(Оргуйбут уунан).

- То5о?(Уу оргуйда5ына микроба елер).

Маладьыастар.Оргуйбут уунан ута5ы оцоробут.

-Чэ эрэ о5олоор,утахпытын оргуйбут уунан оцоруоххайын.Ким ута5ын оцорон буттэ? Аны билигин оцорбут утахпытын амсайыа5ыц эрэ.

- Хайа утаххыт хайда5ый? (Минньигэс).Билигин биьиги бу утахпытыттан ыалдьыттарбытыгар кундулуеххэйин.

7.Тумук.

Бу дьарыктаныыга тугу ордук себулээтигит?

Тугу оцордубутуй? Хапта5ас хайдах ецнее5уй?

Онтон сугун (моонньо5он, уулаах отон) хайдах

ецнее5уй? Хапта5ас хайдах быьыылаа5ый?

Туохха майгыныырый?уо.д.а. Маладьыастар.

Манан биьиги дьарыкпыт бутэр.

